

Wartość dodana – różnica między wartością produkcji globalnej a wartością zużycia pośredniego, obejmuje wynagrodzenia oraz nadwyżkę ekonomiczną (brutto – z amortyzacją, netto – bez).

Współczynnik efektywności inwestycji – informuje jaki wzrost zdolności produkcyjnych w gospodarce można uzyskać w przyszłym roku w wyniku jednostkowych nakładów inwestycyjnych w roku bieżącym.

Wartość użytkowa – całokształt właściwości fizycznych.

Wartość wymienna – stosunek ilościowy, w jakim jeden towar jest wymieniany na inny. $x \text{ towaru a} = y \text{ towaru b}$.

Współczynnik krańcowej kapitałochłonności produkcji – informuje jak duże nakłady inwestycyjne należy ponieść w danym roku, aby w roku następnym zwiększyć zdolności produkcyjne o jednostkę. Wzrost gospodarczy – proces powiększania się z okresu na okres podstawowych wielkości ekonomicznych (zdolności produkcyjnych i produkcji w gosp. narodowej).

Zużycie pośrednie – wartość nakładów rzeczowych na cele bieżącej produkcji (energia, surowce, materiały itd.)

Barier wzrostu gospodarczego:

- instytucjonalna (zacołane stos. własn., niedorozwój instytucji o char. Gosp., nadmierna biurokracja.)
- strukturalna (przestarzała struktura gosp., duży udział rolnictwa)
- siły roboczej (niski poziom wykształcenia i kwalifikacji)
- technologiczna (niewielki i przestarzały majątek trwały przy braku środków na inwestycje)
- surowcowo-żywnościowa
- demograficzna (gęstość zaludnienia, wysoki przyrost naturalny, zły stan zdrowotny społeczeństwa)
- infrastruktury (niedorozwój infrastruktury technicznej i społecznej)
- handlu zagranicznego
- ekologiczna (ograniczona wydolność środowiska, degradacja)
- słabo rozwinięty rynek wewnętrzny

Bezrobocie: - naturalne (występujące w stanie równowagi rynku pracy), frykcyjne (ludzie pozostający chwilowo bez zatrudnienia, podczas np. zmiany pracy), strukturalne (rozbieżność kwalifikacji i niedopasowanie regionalne), klasyczne (występuje gdy płaca jest utrzymywana powyżej poziomu zapewniającego równowagę), koniunkturalne (wynikające z niedostatecznego popytu globalnego), przymusowe (pracownik gotowy do pracy nie może znaleźć zatrudnienia), dobrowolne. **Wg. ekonomii liberalnej** bezrobocie spowodowane jest działalnością związków zawodowych i ingerencją państwa w kształtowanie płac; recepta na zmniejszenie – obniżyc stopy podatkowe. **Wg. ekonomii Keynesa** bezrobocie powoduje niedostateczny popyt konsumpcyjny i inwestycyjny, w celu jego zmniejszenia proponuje wzrost popytu przez wzrost wydatków państwa.

Podatki – pośrednie (obrotowy, VAT, akcyza, cła) i bezpośrednie (CIT – Corporate Income Tax, PIT – Personal Income Tax)

Polityka pieniężna banku centralnego – instrumenty: stopa procentowa, stopa rezerw obowiązkowych, operacje otwartego rynku, emisja pieniądza. Twarda – w okresie zagrożenia inflacyjnego – ogranicza podaż, podwyższa stopy procentowe, zwiększa wskaźniki rezerw, sprzedaż papierów na otwartym rynku. Miękka – w okresie recesji – odwrotnie niż twarda.

Polityka makroekonomiczna – polityka gospodarcza rządu i banku centralnego prowadzona w celu wspierania wysokiego i stabilnego poziomu zatrudnienia, produkcji, cen. Realizowana przy wykorzystaniu dostępnych instrumentów: patrz Budżet, wydatki.

Polityka monetarna – instrumenty: podaż pieniądza, stopa procentowa, wskaźnik rezerw obowiązkowych, operacje otwartego rynku, kurs walutowy.

Prawo Okuna – charakteryzuje zależność, jaka występuje w cyklu koniunkturalnym między zmianami produkcji i bezrobocia. Gdy spada produkcja wzrasta bezrobocie i odwrotnie. Względne zmiany produkcji są silniejsze od zmian bezrobocia (obniżenie bezrobocia o 1% wymaga 2,5% wzrostu PKB).

Produkcja globalna – wartość produkcji wytworzonej w danym okresie w przedsiębiorstwie. Produkcja globalna = zużycie pośrednie + wartość dodana. Produkcja globalna = zużycie pośrednie + produkcja finalna.

Elastyczność produkcji względem kapitału – oznacza procentową zmianę produkcji wywołaną jednoprocentową zmianą nakładu kapitału, pod warunkiem że pozostałe czynniki nie zmieniają się. Równa jest stosunkowi krańcowej do przeciętnej produktywności kapitału.

Elastyczność produkcji względem pracy – oznacza procentową zmianę produkcji wywołaną jednoprocentową zmianą nakładu pracy, jeśli pozostałe czynniki nie zmieniają się. Równa jest stosunkowi krańcowej do przeciętnej produktywności pracy.

Faza recesji – maleją wydatki inwestycyjne, maleje produkcja i zatrudnienie, rośnie bezrobocie, spada popyt. Nadprodukcja, spadek cen.

Fazy cyklu koniunkturalnego – A – ożywienie, B – rozkwit, C – recesja, D – depresja (dno)

Faza ożywienia – optymistyczne nastroje inwestorów, wzrost zatrudnienia, popytu (szybciej niż podaż), płac, wzrost popytu na kredyty.

Funkcja konsumpcji – o ile konsument jest skłonny zwiększyć konsumpcję w wyniku wzrostu swoich dochodów dyspozycyjnych o jednostkę. $C = a + c \cdot Y$; C – planowane wydatki na konsumpcję, a – autonomiczny poziom kons., c – krańcowa skłonność kons., Y – dyspozycyjne dochody ludności.